

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет

Кафедра внутрішньої медицини №1

«УЗГОДЖЕНО»

Гарант освітньо-професійної програми
«Медицина»

_____ Ігор СКРИПНИК

“ _____ ” _____ 20__ року

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова вченої ради медичного
факультету №1

_____ Микола РЯБУШКО

Протокол №1 від 28.08.2024 року

СИЛАБУС

Виробнича лікарська практика.

Змістовий модуль 1. Помічник лікаря терапевтичного відділення

вибіркова дисципліна

рівень вищої освіти

галузь знань

спеціальність

кваліфікація освітня

кваліфікація професійна

освітньо-професійна програма

форма навчання

курс(и) та семестр(и) вивчення навчальної
дисципліни

другий (магістерський) рівень вищої освіти

22 «Охорона здоров'я»

222 «Медицина»

магістр медицини

лікар

«Медицина»

денна

4 курс, VII-VIII семестри

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри внутрішньої медицини №1

Зав. кафедри _____ Маслоva Г.С.

Протокол №1 від 27.08.2024

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання	Маслова Ганна Сергіївна – д.мед.н., доцент, зав. кафедри Скрипник Ігор Миколайович – д.мед.н., професор Третяк Наталя Григорівна – к.мед.н., доцент Шевченко Тетяна Іванівна – к.мед.н., доцент Приходько Наталія Петрівна – к.мед.н., доцент Шапошник Ольга Анатоліївна – к.мед.н., доцент Кудря Ірина Павлівна – к.мед.н., асистент Лиманець Тетяна Володимирівна – к.мед.н., асистент Островський Владислав Леонідович – асистент Скрипник Роман Ігорович – асистент Драбовська Інна Анатоліївна – асистент Пілат Інна Олегівна – асистент Третяк Ігор Миколайович – асистент
Профайл викладача (викладачів)	https://int-med-one.pdmu.edu.ua/team
Контактний телефон	+38 (0532) 56-11-61
E-mail:	vnutrmed1@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://int-med-one.pdmu.edu.ua/

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів / годин: **1,25/37,5, із них:**

Лекції (год.) – не передбачені.

Семінарські заняття (год) -

Практичні (год) – **7 год.**

Самостійна робота (год) – **30,5 год.**

Вид контролю – **підсумковий модульний контроль (ПМК)**

Політика навчальної дисципліни:

- Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті
https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/0nrGNrEzksWWytpXV8j05INcg9wbyVjkYx9FrbEY.pdf
- Положення про «Неформальну та інформальну освіту учасників освітнього процесу Полтавського державного медичного університету»

https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/Naj27POg8c3ZiBAbT1czec3PYWQqO6YDuB7I2qq2.pdf

- Положення про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету
https://www.pdmu.edu.ua/storage/sections_nv/docs_links/zr3FjyN6oKY7qqQax2EfYjhdlnZg7YvhqyD58WZj.pdf
- Правил внутрішнього розпорядку для студентів Полтавського державного медичного університету
https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/OaN2nwysLPFAUDRvuDPvFSpzM1j9E9CwQQkgr93b.pdf
- Положення про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті
https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/6TdcP23hyEkS7hqbJXdxyJVvURg4ZBljhCLVpOoU.pdf
- Положення про організацію самостійної роботи студентів в Полтавському державному медичному університеті
https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/9fsgUnv0JUzOhYB7CkJF2dX8jSDmM3vlt4LUMebt.pdf
- Положення про відпрацювання пропущених занять і незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти Полтавського державного медичного університету
https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/d2v3WhcBOWnuedYRoBKRe7k1xnl4KtbB2r2NR2CG.pdf
- Положення про порядок формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачами освіти Полтавського державного медичного університету
https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/65GC4bRqLembOGII7xon3ISIR7hQtFXcxUrSjdCA.pdf
- Положення про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті
https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/6TdcP23hyEkS7hqbJXdxyJVvURg4ZBljhCLVpOoU.pdf
- Положення про «Електронний журнал успішності» (ez.umsa.edu.ua) в Полтавському державному медичному університеті
https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/IO1LPMtso9YsbUQkSTaDJ8wQrkBDjoFnGZUuEpho.pdf
- Положення про рейтинг здобувачів вищої освіти Полтавського державного медичного університету
https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/NodgoGa48aOWP ErstHcBGEagkjBk1rWUwaxvZfde.pdf
- Положення про матеріальне заохочування за успіхи у навчанні студентів Полтавського державного медичного університету
https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/RmhZx0Lx1V0c6zZkg1mCkcW6omo3enMM4uB6C5bT.pdf

Опис навчальної дисципліни (анотація). Виробнича лікарська практика з внутрішньої медицини передбачає самостійне опанування здобувачами вищої освіти практичними навичками згідно освітньо-професійної програми 222 «Медицина». Вона проводиться в той час, коли здобувачами вищої освіти 4-го курсу медичного факультету набуті знання з внутрішньої медицини.

Практика проводиться в якості виконуючого обов'язки помічника лікаря терапевтичного відділення відповідно до діючого навчального плану і програми. Виробнича практика (лікарська) здобувачів вищої освіти IV курсу в обов'язі професійних обов'язків помічника лікаря терапевтичного відділення триває 1 тиждень. Виробнича лікарська практика з

внутрішньої медицини Змістовий модуль 1 «Виробнича лікарська практика: помічник лікаря терапевтичного відділення» є вибірковою.

При проходженні виробничої практики здобувачі вищої освіти зобов'язані:

- до початку проходження виробничої практики одержати від завідувача відділу виробничої практики вищого навчального закладу консультації щодо терміну проходження практики, оформлення документації тощо;
- в деканаті отримати скерування в базову установу для проходження практики;
- своєчасно прибути на базу практики;
- в повному обсязі виконувати всі завдання передбачені програмою практики і вказівками її керівників на циклах;
- вивчити та суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки;
- виконувати, діючи в лікувальній установі, правила внутрішнього трудового розпорядку;
- нести відповідальність за доручену роботу, її результати на рівні зі штатними працівниками;
- вести щоденник практики, іншу документацію, яка передбачена програмою практики;
- після закінчення циклу («Виробнича лікарська практика: помічник лікаря терапевтичного відділення» практики подати керівнику практики від навчального закладу письмовий звіт про виконання всіх завдань, передбачених програмою, заповнений та завізований безпосереднім базовим керівником щоденник;
- своєчасно здати ПМК з практики.

Предметом навчальної дисципліни є закріплення знань та умінь в умовах майбутньої професійної діяльності, які отримані в процесі вивчення основних теоретичних та клінічних дисциплін. За час виробничої практики в якості помічника лікаря терапевтичного стаціонару здобувачі вищої освіти повинні вивчити методи роботи лікарів різних спеціальностей терапевтичного профілю та набути практичного досвіду у таких напрямках майбутньої професійної діяльності:

- Принципи організації надання планової і невідкладної терапевтичної допомоги в Україні.
- Удосконалення опитування та фізикального обстеження пацієнтів із основними захворюваннями органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи.
- Оволодіння навичками трактування лабораторних і інструментальних методів дослідження у внутрішній медицині.
- Удосконалення навичок обґрунтування і формулювання діагнозу при основних захворюваннях органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи.
- Призначення лікування, первинна і вторинна профілактика при основних захворюваннях органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи.
- Оволодіння навичками надання невідкладної допомоги у клініці внутрішньої медицини.
- Застосування принципів етики та деонтології у практиці лікаря терапевтичного відділення.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки):

Пререквізити: вивчення навчальної дисципліни базується на попередньо отриманих здобувачами вищої освіти знаннях пропедевтики внутрішньої медицини, а також інших базових дисциплін (медичної біології, медичної та біологічної фізики, біоорганічної та біологічної хімії, гістології, цитології та ембріології, анатомії людини, патоморфології, фізіології та патофізіології, мікробіології, вірусології та імунології, радіології) й інтегрується з цими дисциплінами.

Постреквізити: закладає основи вивчення студентами внутрішньої медицини та інших клінічних дисциплін, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами та формування умінь застосовувати знання з професійних хвороб в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності; закладає основи здорового способу життя та профілактики порушення функцій у процесі трудової діяльності.

Мета та завдання навчальної дисципліни.

1.1. Мета вивчення Модулю 1 «Виробнича лікарська практика: помічник лікаря терапевтичного відділення»»: полягає у закріпленні практичних навичок у межах компетентностей та результатів навчання, визначених у освітньо-професійній програмі підготовки фахівців за спеціальністю 222 «Медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я»: оволодіння основними маніпуляціями та методами діагностики для постановки діагнозу і вибору правильного методу лікування; формування відповідальності здобувача вищої освіти, як майбутнього фахівця за рівень своєї підготовки та її вдосконалення протягом навчання і професійної діяльності.

1.2. Основними завданнями практики є закріплення знань і умінь, одержаних при вивченні основних клінічних і теоретичних дисциплін (обстеження хворого, встановлення клінічного діагнозу, призначення лікування) і подальше вдосконалення практичних навичок, ознайомлення з організацією лікувальної справи та умовами роботи лікаря в сімейному відділі поліклініки, а також закріплення навичок санітарно-просвітницької роботи.

У результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен вміти:

- проводити опитування і фізикальне обстеження хворих та аналізувати їх;
- планувати схеми обстеження конкретного хворого залежно від особливостей клінічного перебігу захворювання;
- аналізувати результати основних лабораторних і інструментальних методів дослідження;
- визначати провідні патологічні симптоми і синдроми при найбільш поширених захворюваннях;
- проводити диференціальну діагностику та встановлювати попередній діагноз найбільш поширених захворювань;

- трактувати загальні принципи лікування, реабілітації і профілактики найбільш поширених терапевтичних захворювань;
- оволодіти методами діагностики та надання невідкладної допомоги на дошпитальному етапі;
- оволодіти необхідними медичними маніпуляціями;
- ознайомитись із веденням медичної документації в умовах терапевтичного стаціонару;
- оволодіти морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації.

Виробнича практика в якості помічника лікаря терапевтичного відділення передбачає:

- ознайомлення здобувача вищої освіти з організацією роботи відділення, веденням медичної документації;
- проведення самостійного огляду і обстежує хворих, закріплених за ним;
- заповнення історії хвороби, призначення за узгодженням з лікарем відповідного лікування, а при виписці хворого заповнення всієї необхідної документації;
- участь здобувача вищої освіти у всіх діагностичних і лікувальних заходах, які призначені його хворим (ендоскопічні, рентгенологічні, лабораторні дослідження, ін'єкції і маніпуляції, фізіотерапевтичні процедури і т. д.) в об'ємі, передбаченому програмою практики;
- участь у обходах завідувача відділенням і асистента (доцента) - керівника практики;
- проведення бесід з хворими про первинну і вторинну профілактику захворювань внутрішніх органів, організацію раціонального лікувального харчування, про негативні наслідки шкідливих звичок;
- знання основних проявів, чинників ризику, принципів лікування основних найбільш поширених захворювань з метою їх профілактики, раннього виявлення та своєчасного надання необхідної допомоги.

1.3. Компетентності та результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна (інтегральна, загальні)

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності в галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Медицина», або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог;

Загальні компетентності :

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

- ЗК3. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.
- ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись іноземною мовою. Здатність використовувати міжнародні греко-латинські терміни, скорочення і кліше у фаховому усному й писемному мовленні.
- ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК8. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
- ЗК9. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Результати навчання для виробничої лікарської практики:

- ПРН1. Знати будову та функції окремих органів й систем і організму людини в цілому в нормі, при розвитку патологічних процесів, захворювань; вміти використовувати набуті знання в подальшому навчанні та у практичній діяльності лікаря.
- ПРН2. Збирати дані про скарги пацієнта, анамнез життя (професійний анамнез зокрема) в умовах закладу охорони здоров'я та/або вдома у хворого, за стандартною схемою опитування.
- ПРН3. Призначати й аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні). Оцінювати інформацію з метою проведення диференційної діагностики захворювань (за списком2), використовуючи знання про людину, її органи й системи, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень (за списком 4).
- ПРН4. Встановлювати попередній і клінічний діагноз захворювання (за списком 2) на підставі провідних клінічних симптомів або синдромів (за списком 1) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу, використовуючи найбільш вірогідний або синдромний діагноз, дані лабораторного інструментального обстеження хворого, висновки диференціальної діагностики, знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
- ПРН5. Визначати необхідний режим праці та відпочинку при лікуванні захворювання (за списком 2) в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, у т.ч. в польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
- ПРН6. Призначати необхідне лікувальне харчування при лікуванні захворювання (за списком 2), в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, у т.ч. в польових умовах на підставі попереднього клінічного діагнозу, використовуючи знання про

людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН7. Визначати характер лікування захворювання (консервативне, оперативне) та його принципи (за списком 2) в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, у т.ч. в польових умовах на підставі попереднього клінічного діагнозу, використовуючи знання про людину, її органи й системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН8. Проводити діагностику невідкладних станів та встановлювати діагноз (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, в закладі охорони здоров'я), у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації, у польових умовах, в умовах нестачі інформації й обмеженого часу, використовуючи стандартні методики фізикального обстеження та можливого анамнезу, знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

ПРН9. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, за будь-яких обставин, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, на підставі встановленого діагнозу (за списком 3) в умовах обмеженого часу за допомогою стандартних схем.

ПРН10. Надавати екстрену медичну допомогу за будь-яких обставин, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з визначеною тактикою, використовуючи стандартні схеми.

ПРН12. Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах закладу охорони здоров'я, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта, використовуючи знання про людину, її органи й системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та використовуючи стандартні методики.

ПРН16. Визначати тактику ведення осіб, що підлягають диспансерному нагляду в закладі охорони здоров'я або вдома у хворого на підставі отриманих даних про стан здоров'я пацієнта, за допомогою стандартних схем, використовуючи знання про людину, її органи й системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення.

ПРН17. Проводити експертизу працездатності шляхом визначення наявності та ступеня обмежень життєдіяльності, виду, ступеня і тривалості непрацездатності з оформленням

відповідних документів в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини.

ПРН18. Вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення на підставі нормативних документів, використовуючи стандартну технологію. Готувати звіти про особисту виробничу діяльність, використовуючи офіційні облікові документи за типовою формою.

ПРН23. Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.

ПРН24. Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.

ПРН25. Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами й обов'язками, постійно підвищувати професійний і культурний рівні.

ПРН26. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

ПРН27. Забезпечувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклуються) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

Тематичний план лекцій (за модулями) із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1	
1		
2		
	Модуль 2	
1		
2		
	Разом	

**Тематичний план семінарських занять за модулями і змістовними модулями із
зазначенням основних питань, що розглядаються на семінарському занятті**

№ п/п	Назва теми	Кількість Годин
1		
2		
	Разом	

**Тематичний план практичних занять та основні питання, що розглядаються на
практичних заняттях**

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Опитування та фізикальне обстеження пацієнтів із основними захворюваннями органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи.	1
2.	Трактування результатів лабораторних та інструментальних методів дослідження у клініці внутрішньої медицини: оцінка клінічних, біохімічних та бактеріологічних досліджень крові, сечі, калу, мокротиння; даних інструментальних методів дослідження: рентгендослідження органів грудної клітки та черевної порожнини, спірометрії, сонографії органів черевної порожнини, фіброгастродуоденоскопії, колоноскопії.	1
3.	Обґрунтування і формулювання діагнозу при основних захворюваннях органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи.	1
4.	Лікування, первинна і вторинна профілактика при основних захворюваннях органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи.	1
5.	Надання невідкладної допомоги в ургентних ситуаціях (станах) при гострій дихальній недостатності (напад бронхіальної астми); печінковій коліці; гострій печінковій недостатності та ін.	2
6.	ПМК	1
	Всього	7

Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кіл-ть годин
1	Опитування та фізикальне обстеження пацієнтів із основними захворюваннями органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи.	6,5
2	Трактування результатів лабораторних та інструментальних методів дослідження у клініці внутрішньої медицини: оцінка клінічних, біохімічних та бактеріологічних досліджень крові, сечі, калу, мокротиння; даних інструментальних методів дослідження: рентгендослідження органів грудної клітки та черевної порожнини, спірометрії, сонографії органів черевної порожнини, фіброгастродуоденоскопії, колоноскопії.	6,5
3	Обґрунтування і формулювання діагнозу при основних захворюваннях органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи.	6,5
4	Лікування, первинна і вторинна профілактика при основних захворюваннях органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи	6,5
5	Надання невідкладної допомоги в ургентних ситуаціях (станах) при гострій дихальній недостатності (напад бронхіальної астми); печінковій коліці; гострій печінковій недостатності та ін.	4,5
	Разом за модуль	30,5

7. Індивідуальні завдання.

1. Анотація додаткової літератури по темі винесеної на самостійне опанування.
2. Робота в науково-дослідному гуртку з представленням тез для конференції та доповіді на студентських наукових конференціях.

1. Перелік теоретичних питань для підготовки здобувачів вищої освіти до пісумкового модульного контролю (ПМК).

- Методи обстеження хворих з гастроентерологічною патологією (рН-метрія шлунку, верхня ендоскопія).
- Комп'ютерна та магнітно-резонансна діагностика в гастроентерології: показання, протипоказання.
- Діагностичні можливості езофагогастродуоденоскопії: показання, протипоказання, обмеження до її проведення, можливі ускладнення.
- Діагностичні можливості колоноскопії: показання, протипоказання та обмеження до їх проведення, можливі ускладнення.
- Діагностичні можливості біопсії в гастроентерології: показання, протипоказання, обмеження до її проведення, можливі ускладнення.

- Інвазивні та неінвазивні методи діагностики інфекції *H. pylori* та інших інфекційних чинників: переваги та недоліки.
- Значення ендоскопічного (з морфологією) та рентгенологічного дослідження для діагностики хронічного гастриту, виразкової хвороби шлунку і дванадцятипалої кишки та їх ускладнень.
- Значення лабораторних та інструментальних методів діагностики виразкової хвороби шлунку та дванадцятипалої кишки. Методи діагностики та лікування гелікобактерної інфекції.
- Роль лабораторних та інструментальних методів у діагностиці жовчнокам'яної хвороби. Диференційний діагноз та ускладнення жовчнокам'яної хвороби.
- Лабораторні та інструментальні методи в діагностиці хронічного некалькульозного холециститу.
- Роль інструментальних методів в діагностиці функціональних порушень біліарного тракту. Принципи лікування.
- Значення морфологічних, біохімічних та інших інструментальних методів у діагностиці захворювань печінки та біліарного тракту.
- Особливості лабораторних та інструментальних методів діагностики залізодефіцитної анемії, В12-дефіцитної анемії.
- Особливості клінічної картини та лабораторної діагностики спадкових гемолітичних анемії.
- Трансплантація кісткового мозку.
- Обґрунтування призначення переливання компонентів крові та кровозамінників.
- Дослідження функції зовнішнього дихання.
- Сучасні методи діагностики та лікування негоспітальної пневмонії. Первинна та вторинна профілактика.
- Ендоскопічне дослідження бронхів, показання, протипоказання, ускладнення.
- Невідкладна допомога при тяжкому загостренні бронхіальної астми.
- Методи фізикального обстеження та дослідження функції зовнішнього дихання хворих з пульмонологічною патологією.
- Діагностичні можливості рентгенологічного дослідження та комп'ютерної томографії легень. Діагностичне значення мікробіологічного дослідження харкоти
- Діагностичні можливості бронхоскопії та бронхографії: показання, протипоказання, можливі ускладнення.
- Плевральна пункція та дренування плевральної порожнини: показання та техніка проведення.

9. Перелік практичних навичок до підсумкового модульного контролю (ПМК).

Робота з пацієнтами та клінічними задачами:

- оцінити скарги, анамнез хвороби, анамнез життя;

- оцінити інформацію про загальний стан пацієнта (свідомість, конституція, вгодованість) та оцінювати зовнішній вигляд (огляд шкіри, підшкірного жирового шару, пальпація лімфатичних вузлів, щитоподібної та молочної залоз), обстежувати стан кістково-м'язової системи, суглобів;
- оцінити стан органів дихання (огляд грудної клітки, пальпація грудної клітки, перкусія та аускультация легень);
- оцінити стан системи органів кровообігу (огляд і пальпація ділянки серця та судин, перкусія меж серця і аускультация серця та судин);
- оцінити стан органів травлення (огляд, перкусія, поверхнева і глибока пальпація);
- Встановити клінічний діагноз захворювання.
- Інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень.
- Здійснювати диференціальну діагностику при захворюваннях.
- Визначати необхідний режим та дієту хворого із захворюваннями.
- Визначати принципи та характер лікування (консервативне, оперативне) захворювань.
- Діагностувати та надавати допомогу при невідкладних станах.
- Визначати тактику вторинної профілактики хворих, які підлягають диспансерному нагляду.
- Вміти інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних методів дослідження:
- Аналіз плевральної рідини.
- Аналіз асцитичної рідини.
- Аналіз сечі на діастазу.
- Біохімічні показники обміну заліза сироватки крові.
- Гострофазові показники крові, загальний білок крові та його фракції.
- Дослідження жовчі.
- рН-метрія шлунку та стравоходу.
- Дихальні тести з 13С-сечовиною, 13С-тригліцеридами, 13С-крохмалем, 13С-лактозою та дихальні водневі тести з глюкозою і лактулозою.
- Загальний аналіз крові.
- Загальний аналіз сечі.
- Загальний аналіз стернального пунктату.
- Загальний аналіз мокротиння.
- Електроліти крові.
- Коагулограма.
- Копроцитограма.
- Маркери вірусних гепатитів.
- Мікробіологічне дослідження біологічних рідин та виділень.
- Показники кислотно-основного стану крові.

- Трансамінази крові, загальний білірубін та його фракції, лужна фосфатаза.
- Альфа-амілаза крові.
- Фекальна еластаза-1.
- Дослідження функції зовнішнього дихання.
- Промєневе дослідження органів черевної порожнини.
- Промєневе дослідження органів грудної порожнини.
- Промєневе дослідження черепа та кісток.
- Ендоскопічне дослідження бронхів.
- Ендоскопічне дослідження травного тракту.
- Цитологічне дослідження біоптату лімфатичного вузла.

10. Методи навчання

- вербальні (пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж)
- наочні (спостереження, ілюстрація, презентація)
- практичні (шляхом клінічного обстеження хворого трактувати та описувати зміни в органах і системах при різних патологічних станах)
- пояснювально-ілюстративний або інформаційно-рецептивний (висвітлення готової інформації науково-педагогічним працівником та її засвоєння здобувачами освіти)
- тематичні дискусії, клінічні розбіри
- аналіз конкретних клінічних ситуацій
- частково-пошукові, дослідницькі методи.

11. Форми і методи оцінювання

- усний контроль;
- письмовий контроль;
- тестовий контроль;
- програмований контроль;
- практична перевірка;
- самоконтроль;
- самооцінка.

Види контролю

Вхідний контроль здійснюється на першому практичному занятті шляхом використання тестового контролю базисної підготовки студентів.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, на яких проводиться оцінка знань теоретичного та практичного матеріалу у формі:

- індивідуального усного опитування за теоретичними питаннями, які включені до методичних розробок з відповідних тем;

- тестових завдань;
- розв'язування ситуаційних задач;
- посистемного клінічного огляду хворого;
- оформлення протоколів практичних занять (обґрунтування діагнозів та призначення плану обстеження та лікування)

Підсумковий контроль слугує для перевірки й оцінювання знань, умінь і навичок з навчальної дисципліни.

12. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий модульний контроль (ПМК)

13. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Контрольні заходи оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти включають поточний та підсумковий контроль знань, умінь і навичок.

Контрольні заходи базуються на принципах: відповідності стандартам вищої освіти; використання стандартизованої та уніфікованої системи діагностики, спрямованої на застосування знань; визначеності критеріїв оцінювання; об'єктивності та прозорості технології контролю.

Науково - педагогічний працівник обов'язково оцінює успішність здобувача вищої освіти на кожному занятті за чотирибальною (традиційною) шкалою.

Оцінка успішності є інтегрованою (оцінюються всі види роботи здобувачів освіти як під час підготовки до заняття, так і під час заняття) за критеріями, які доводяться до їх відома на початку вивчення дисципліни. Конвертація поточної оцінки, виставленої за традиційною 4-бальною шкалою, в багатобальну на кожному занятті не проводиться.

Критерії оцінювання знань здобувачів освіти

За 4 бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Критерії оцінювання
5 відмінно	A	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили, володіє не менш ніж 90% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
4 добре	B	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартизованих ситуаціях, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна,

		володіє не менш ніж 85% знань з теми як під час опитування, так і усіх видів контролю.
	C	Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом науково-педагогічного працівника, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 75% знань з теми як під час опитування, так і усіх видів контролю.
3 задовільно	D	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою науково-педагогічного працівника може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. Володіє не менш ніж 65% знань з теми як під час опитування, так і усіх видів контролю.
	E	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні. Володіє не менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, так і усіх видів контролю.
2 незадовільно	FX	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину матеріалу. Володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, так і усіх видів контролю.
	F	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, так і усіх видів контролю.

Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенню вивчення програмного матеріалу модуля з дисципліни на останньому практичному занятті.

До підсумкового модульного контролю допускаються здобувачі вищої освіти, які:

- набрали необхідну мінімальну кількість балів впродовж поточного контролю (середній бал успішності 3,0 і вище),
- не мають невідпрацьованих пропусків лекційних та практичних занять,
- засвоїли теми винесені для самостійної роботи в межах модуля .

Результат ПМК оцінюється у балах і в традиційну 4-бальну оцінку не конвертується. Максимальна кількість балів ПМК складає 80 балів. Мінімальна кількість балів ПМК, при якій контроль вважається складеним складає 50 балів. Максимальна кількість балів за модуль складає 200 балів (з них до 120 балів за поточну успішність).

Методика проведення підсумкового модульного контролю (ПМК).

ПМК проводиться у вигляді усного опитування (за білетом). Білет включає два контрольні питання та дві ситуаційні задачі з 3 практичними питаннями. Еталонна відповідь на кожне питання передбачає час 3-5 хвилин. Контрольні питання охоплюють найбільш значущі розділи робочої навчальної програми, та в достатній мірі висвітлені в літературних джерелах, які рекомендовані як основні (базові) при вивченні дисципліни. Кожне питання екзаменаційного білету оцінюється в межах 0-20 балів. За підсумком складання контрольних запитань та ситуаційних задач здобувачу освіти виставляється сумарна оцінка від 0 до 80 балів, конвертація балів у традиційну оцінку не проводиться.

За умов порушення здобувачем вищої освіти правил академічної доброчесності (п.2.2.5. Правил внутрішнього розпорядку), результати оцінювання, отримані під час складання ПМК за відповідь не зараховується, виставляється оцінка «незадовільно».

Здобувачі вищої освіти, які під час вивчення модуля, з якого проводиться підсумковий контроль, мали середній бал поточної успішності від 4,50 до 5,0 звільняються від складання ПМК і автоматично (за згодою) отримують підсумкову оцінку відповідно до схеми нарахування та розподілу балів (див. нижче), при цьому присутність здобувача освіти на ПМК є обов'язковою. У разі незгоди з оцінкою, зазначена категорія здобувачів вищої освіти складає ПМК за загальними правилами.

Здобувач вищої освіти має право на складання та два перескладання ПМК.

Загальна сума балів за модуль визначається як сума балів поточної успішності та ПМК.

Схема нарахування та розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Середній бал за поточну успішність (A)	Бали за поточну успішність з модуля (A*24)	Бали за ПМК з модуля. (A*16)	Бали за модуль та/або екзамен (A*24 + A*16)	Категорія ЄКТС	За 4-бальною шкалою
1	2	3	4	5	6
2	48	32	80	F FX	2 незадовільно
2,1	50	34	84		
2,15	52	34	86		
2,2	53	35	88		
2,25	54	36	90		
2,3	55	37	92		
2,35	56	38	94		
2,4	58	38	96		
2,45	59	39	98		

2,5	60	40	100		
2,55	61	41	102		
2,6	62	42	104		
2,65	64	42	106		
2,7	65	43	108		
2,75	66	44	110		
2,8	67	45	112		
2,85	68	46	114		
2,9	70	46	116		
2,95	71	47	118		
3	72	50	122	E	3 задовільно
3,05	73	50	123		
3,1	74	50	124		
3,15	76	50	126		
3,2	77	51	128		
3,25	78	52	130	D	
3,3	79	53	132		
3,35	80	54	134		
3,4	82	54	136		
3,45	83	55	138		
3,5	84	56	140	C	4 добре
3,55	85	57	142		
3,6	86	58	144		
3,65	88	58	146		
3,7	89	59	148		
3,75	90	60	150	C	4 добре
3,8	91	61	152		
3,85	92	62	154		
3,9	94	62	156		
3,95	95	63	158		
4	96	64	160	B	
4,05	97	65	162		
4,1	98	66	164		
4,15	100	66	166		
4,2	101	67	168		

4,25	102	68	170		
4,3	103	69	172		
4,35	104	70	174		
4,4	106	70	176		
4,45	107	71	178		
4,5	108	72	180	А	5 відмінно
4,55	109	73	182		
4,6	110	74	184		
4,65	112	74	186		
4,7	113	75	188		
4,75	114	76	190		
4,8	115	77	192		
4,85	116	78	194		
4,9	118	78	196		
4,95	119	79	198		
5	120	80	200		

14.Методичне забезпечення

1. Робочий навчальний план.
2. Робоча програма виробничої лікарської практики.
3. Силабус з виробничої лікарської практики.
4. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів під час підготовки до практичного заняття та на занятті.
5. Методичні рекомендації для викладачів.
6. Перелік питань та практичних навичок до ПМК.
7. Наочні матеріали.
8. Навчально-методична література.

15. Рекомендована література

І. Базова:

1. Виробнича лікарська практика: помічник лікаря-терапевта: навч. посіб. /І.М. Скрипник, Г.С. Маслоva, Н.П. Приходько, Т.І. Шевченко; ПДМУ. – Полтава: ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2022. – 186 с.
2. Внутрішні хвороби: у 2 частинах. Частина 1. Розділи 1—8: підручник / Л.В. Глушко, С.В. Федоров, І.М. Скрипник та ін. ; за ред. проф. Л.В. Глушка. — К. : ВСВ «Медицина», 2019. — 680с.

2. Допоміжна

1. Стандарти ведення пацієнтів із захворюваннями органів дихання у загальнолікарській практиці: [навчальний посібник [для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів закладів (фак.) післядиплом. освіти МОЗ України] / В. М. Ждан, М. Ю. Бабабніна, О. А. Кир'ян та ін.; МОЗ України, УМСА. – Полтава: Дивосвіт, 2018. – 251 с.
2. Свиницкий А. С. Диагностика та лікування ревматичних захворювань: Навчальний посібник. – Медкнига, 2017. – 372с.
3. Внутрішні хвороби: підручник, заснований на принципах доказової медицини: 2018/19/ Polish institute for Evidence Based Medicine (PIEMB) / Польський ін-т доказової медицини; кер. проекту А. Кубец; гол. ред. А. Яремчук-Качмарчик; гол. ред. [розділів]: А. С. Свінціцький, П. Гаєвські. - 10 wydanie. - Краків : Практична медицина / Medycyna praktyczna, 2018. - 1632 с.
4. Невідкладні стани у практиці терапевта і сімейного лікаря : [навчальний посібник для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів курсів підвищення кваліфікації(фак.) післядиплом. освіти] / за заг ред. А. В. Єпішина ; А. В. Єпішин, Н. А. Хабарова, П. Я. Шерстюк та ін. - 3-тє вид., без змін. - Тернопіль : ТДМУ Укрмедкнига, 2019. - 379 с.
5. Катеренчук І.П. Клінічне оцінка, діагностичне й прогностичне значення результатів лабораторних досліджень: Навчальний посібник. Ревматологія.- Медкнига, 2018.-176с.

Інформаційні ресурси

<http://moz.gov.ua/>

<http://pdmu.edu.ua/>

<https://www.facebook.com/groups/1886783128212266/?ref=bookmarks>

<http://www.medliter.ru/?page=list&id=49>

<http://www.medscape.com/gastroenterology>

<http://ukrgastro.com.ua/>

<http://www.gastroscan.ru/>

<http://www.worldgastroenterology.org/>

http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20070319_128.html

<http://www.ginasthma.org>

<http://www.goldcopd.com>

<http://www.medscape.com/pulmonarymedicine>

<http://www.who.int/mediacentre/news/releases/2017/bacteria-antibiotics-needed/ru/>

<http://health-ua.com/>

<https://medprosvita.com.ua/>

<https://www.umj.com.ua/>

European LeukemiaNet recommendations for the management of chronic myeloid leukemia: 2013/

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4915804/>

Chronic myeloid leukemia: ESMO Clinical Practice Guidelines for diagnosis, treatment and follow-up
/ http://annonc.oxfordjournals.org/content/23/suppl_7/vii72.full

Chronic Lymphocytic Leukaemia: ESMO Clinical Practice Guidelines /

<http://www.esmo.org/Guidelines/Haematological-Malignancies/Chronic-Lymphocytic-Leukaemia>

Guidelines for the diagnosis and treatment of chronic lymphocytic leukemia: a report from the
International Workshop on Chronic Lymphocytic Leukemia updating the National Cancer Institute-
Working Group 1996 guidelines / <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/18216293>

<http://www.dec.gov.ua/mtd/reestr.html>

http://www.ifp.kiev.ua/doc/metoddoc/metodrec_ukr.htm

<https://www.ersnet.org/>

<https://www.ueg.eu/home/>

Розробники:

Маслова Г.С. – завідувач кафедри, доцент, д.мед.н.

Шевченко Т.І. – доцент, к.мед.н.

Кудря І.П. – асистент, к.мед.н.